

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการขยายผลการติดตามและการจัดการโซ่อุปทานพริกปลอดภัยของเกษตรกรจังหวัดแพร่ น่าน และชัยภูมิ และติดตามสถานการณ์การผลิตและการตลาดพริกประเทศไทย เพื่อได้ข้อมูลระบบการตัดสินใจและการจัดการห่วงโซ่อุปทานพริกที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เน้นการวิจัยแบบเชิงปฏิบัติการ (Action research)

ผลการติดตามและการจัดอบรมการปรับใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ปลอดภัยของพริกให้กับเกษตรกร โครงการได้ดำเนินการอบรมใน 3 จังหวัดทั้งสิ้น 44 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมการอบรมทั้งสิ้น 2,328 คน แบ่งเป็นผู้เข้าร่วมจากจังหวัดแพร่ น่าน และชัยภูมิ 499 697 และ 1,132 คน ตามลำดับ และเจ้าหน้าที่ 46 คน คน ผลการติดตามด้านการปรับใช้เทคโนโลยีการปลูกพริกปลอดภัยของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพริกมีการปรับใช้เทคโนโลยีที่มากขึ้น เกษตรกรผู้ปลูกพริกจากจังหวัดชัยภูมิมีการปรับใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายกว่าเกษตรกรจังหวัดแพร่และน่าน อาจเนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกพริกจังหวัดชัยภูมิได้รับการฝึกอบรมเทคโนโลยีมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่า เมื่อเกษตรกรมีการปรับใช้เทคโนโลยีการปลูกพริกปลอดภัยแล้วพบว่าร้อยละของการเกิดโรคและแมลงลดลงเทียบกับปีที่แล้ว โดยเฉพาะโรคกุ้งแห้ง และโรคหนอนเจาะผลพริก

จังหวัดแพร่ นิยมปลูกพริกใหญ่ พื้นที่เพาะปลูกพริกใหญ่เฉลี่ยต่อครัวเรือน 2.28 ไร่ นิยมปลูกเดือนกันยายน ผลผลิตที่ผลิตได้ต่อไร่ 3,407.29 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตพริกใหญ่ต่อไร่ 35,678.80 บาท โดยแบ่งเป็นต้นทุนเงินสดร้อยละ 47.24 ต้นทุนไม่เป็นเงินสดร้อยละ 52.76 ของต้นทุนทั้งหมด และแบ่งเป็นต้นทุนผันแปรร้อยละ 89.48 ซึ่งเป็นค่าแรงงานสูงร้อยละ 63.78 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 10.47 บาท ราคาพริกที่เกษตรกรขายได้ 14.60 บาท รายได้จากการขายพริกใหญ่เฉลี่ยครัวเรือนละ 113,145.53 บาท รายได้จากการขายพริกต่อไร่ 49,734.30 บาท รายได้เหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดไร่ละ 32,880.10 บาท รายได้สุทธิจากการขายพริกไร่ละ 14,055.50 บาท

จังหวัดน่าน นิยมปลูกพริกใหญ่ทั้งพันธุ์ลูกผสมและพันธุ์พื้นเมือง สำหรับพันธุ์ลูกผสมเกษตรกรมีพื้นที่ปลูกพริกเฉลี่ย 2.40 ไร่ ผลผลิตต่อไร่ 2,725.95 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อไร่ 30,407.48 บาท คิดเป็นต้นทุนเงินสดร้อยละ 45.31 ต้นทุนไม่เป็นเงินสด ร้อยละ 54.69 ของต้นทุนทั้งหมด และคิดเป็นต้นทุนผันแปร ร้อยละ 91.92 ซึ่งเป็นค่าจ้างแรงงานสูงสุดถึงร้อยละ 61.35 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 11.15 บาท ราคาที่เกษตรกรขายพริกได้กิโลกรัมละ 14.10 บาท รายได้จากการขายพริกไร่ละ 38,446.52 บาท รายได้สุทธิไร่ละ 8,039.04 บาท เกษตรกรมีรายได้เหนือต้นทุนเงินสดไร่ละ 24,670.10 บาท

จังหวัดชัยภูมิ เกษตรกรนิยมปลูกพริกขี้นหนูผลใหญ่ การปลูกพริกพันธุ์ยอดสน เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกพริกเฉลี่ยครัวเรือนละ 1.24 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 616.74 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตทั้งหมดไร่ละ 18,779.64 บาท ซึ่งเป็นต้นทุนเงินสดร้อยละ 17.75 ต้นทุนไม่เป็นเงินสด ร้อยละ 82.85 และคิดเป็นต้นทุนผันแปรร้อยละ 95.34 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าแรงงานร้อยละ 79.53 ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 30.50 บาท ราคาพริกที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 41.53 บาท รายได้จากการขายพริกเฉลี่ยไร่ละ

25,613 บาท รายได้สุทธิไร่ละ 6,833.57 บาท รายได้เหนือต้นทุนเงินสดไร่ละ 22,279.62 บาท เกษตรกรผู้ปลูกพริกในจังหวัดชัยภูมิ

เกษตรกรผู้ปลูกพริกชี้หนูผลใหญ่พันธุ์ลูกผสมอำเภอเกษตรสมบูรณ์ พื้นที่ปลูกพริกเฉลี่ยไร่ละ 1.4 ไร่ ผลผลิตทั้งหมดไร่ละ 1,597.55 กิโลกรัม ต้นทุนทั้งหมดไร่ละ 38,013.94 บาท ต้นทุนเงินสด ร้อยละ 26.50 ต้นทุนไม่เป็นเงินสด ร้อยละ 73.50 และแยกเป็นต้นทุนผันแปร ร้อยละ 96.70 ซึ่งเป็นค่าแรงงานร้อยละ 75.24 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.80 บาท ราคาพริกที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 47.98 บาท ซึ่งถือว่าเป็นราคาที่สูงกว่าทุกปี รายได้จากการขายพริกเฉลี่ยไร่ละ 76,655.01 บาท รายได้สุทธิไร่ละ 38,641.07 บาท รายได้เหนือต้นทุนเงินสดไร่ละ 66,581.75 บาท

Abstract

The objective of this research was to enlarge the monitoring and management of Good Agricultural Practices (GAP) chili supply chain of farmers in Phrae Nan and Chaiyaphum Province and to monitor chili production and marketing situation in Thailand. Quantitative and qualitative data collections were used in this research.

The results of the monitoring and training GAP technologies to chili farmers found that the research had 44 times of training in 3 provinces. Totally 2,328 participants were trained, consisting of 499, 697 and 1,132 farmers from Phrae, Nan and Chaiyaphum Province respectively and 46 government officers. The results of technology transfer found that chili farmers' adoption rate of GAP increased. The various techniques and continual adoption of GAP occurred in farmers from Chaiyaphum better than farmers from Phrae and Nan Province due to farmers from Chaiyaphum have been trained longer years than others. The adoption of GAP results in a decrease in plant diseases and insect pests especially anthracnose and *Cryptophlebia ombrodelta*.

In Phrae province, cayenne pepper was the most popular type grown in the area. The farmers were more likely to grow chili on September. Planting area per household was 2.28 rai with the yield of 3,407.29 kilograms per rai. Cost of production was 35,678.80 baht per rai consisting of cash 47.25 per cent and non-cash 52.76 per cent. The variable cost was 89.48 per cent of the total cost which the highest cost was the labour cost (63.78 per cent). The average cost was 10.47 baht per kilogram while the farm gate chili price was 14.60 baht per kilogram. Farmers have the average income at 113,145.53 บาท baht per household or 49,734.30 baht per rai. The income over cash cost was at 32,880.10 baht per rai and the profit was at 14,055.50 baht per rai.

In Nan province, cayenne pepper in both hybrid and native pepper varieties were popular types grown in the area. For the hybrid pepper variety, planting area per household was 2.40 rai with the yield of 2,725.95 kilograms per rai. Cost of production was 30,407.48 baht per rai consisting of cash cost 45.31 per cent and non-cash cost 54.69 per cent. The variable cost was 91.92 per cent of the total cost which the highest cost was the labour cost (61.35 per

cent). The average cost was 11.15 baht per kilogram while the farm gate chili price was 14.10 baht per kilogram. Farmers have the average income at 38,446.52 baht per rai. The income over cash cost was at 24,670.10 baht per rai and the profit was at 8,039.04 baht per rai.

In Chaiphum province, small native chili peppers named Yod Son and Jinda were popular types grown in the area. Planting area per household was 1.24 rai with the yield of 616.74 kilograms per rai. Cost of production was 18,779.64 baht per rai consisting of cash cost 17.75 per cent and non-cash cost 82.85 per cent. The variable cost was 95.34 per cent of the total cost which the highest cost was the labour cost (79.53 per cent). The average cost was 30.50 baht per kilogram while the farm gate chili price was 41.53 baht per kilogram. Farmers have the average income at 25,613 baht per rai. The income over cash cost was at 22,279.62 0 baht per rai and the profit was at 6,833.57 baht per rai.

In Kaset Somboon District, Chaiphum province, small hybrid chili pepper named Supper Hot was popular types grown in the area. Planting area per household was 1.4 rai with the yield of 1,597.55 kilograms per rai. Cost of production was 38,013.94 baht per rai consisting of cash cost 26.50 per cent and non-cash cost 73.50 per cent. The variable cost was 95.34 per cent of the total cost which the highest cost was the labour cost (79.53 per cent). The average cost was 23.80 baht per kilogram while the farm gate chili price was 47.98 baht per kilogram. Farmers have the average income at 76,655.01baht per rai. The income over cash cost was at 66,581.75 baht per rai and the profit was at 38,641.07 baht per rai.